

Riktig svar på 2c) og løsningsforslag til 3b) – som vi ikke rakk å gjennomgå på oppgaveverkstedet.

Oppgave 1

Forklar kort :

- Konsumentens budsjettlinje (2 goder, 1 og 2)
- Indifferenskurve
- Substitusjons- og inntektseffekten av en prisendring (Start med å forklare verbalt)

Oppgave 2

Vi ser på et marked med såkalt fullkommen konkurranse.

- Forklar hvordan en enkelt bedrift i et slikt marked bestemmer hvor mye den skal tilby.
- Forklar kort hva som menes med markedets tilbudskurve og markedets etterspørselskurve, og tegn disse i et diagram med pris (p) og kvantum (x) på aksene.
- Regn ut likevektspris og –kvantum når tilbudskurven er $100p - 500$ og etterspørselskurven er $-100p + 1500$. **SVAR: $p=10$, $x=500$**
- Vis på figuren hva som blir samfunnsøkonomisk overskudd for likevekts kvantumet.
- Hva er samfunnsøkonomisk overskudd dersom det produseres 300 enheter i markedet? (Vis på figur)
- Anta nå at hver enhet som produseres leder til en miljøskade som er beregnet å være h kroner. Vis og forklar hvorfor det nå er forskjell på omsatt kvantum i et uregulert marked og det samfunnsøkonomisk optimale kvantumet. Forklar hvordan myndighetene kan bruke miljøavgifter til å korrigere markedet.

Oppgave 3

- Kommenter følgende utsagn: «Miljøavgiftene bør settes ned for myndighetene tar inn mer i miljøavgift enn hva miljøskadene koster samfunnet»
- I Norge betaler bedrifter ulik arbeidsgiveravgift i ulike deler av landet: «Arbeidsgiveravgiften, som er den avgiften arbeidsgivere betaler på lønnskostnader, er regionalt differensiert. Det innebærer at landet er delt inn i ulike arbeidsgiveravgiftssoner, hvor det betales lavere satser i distriktene enn i sentrale strøk. Avgiften er differensiert etter virksomhetens lokalisering.» Diskuter denne ordningen med utgangspunkt i det du har lært om samfunnsøkonomisk effektivitet.

Et greit utgangspunkt for diskusjonen er hva som ville gi optimal allokering av arbeidskraften mellom ulike deler av landet dersom det ikke var noe markedssvikt eller andre grunner til at markedet ikke gir en god løsning: Da vet vi at marginalavkastningen på arbeidskraft skal være lik i alle anvendelser. Bedriftene vil velge sysselsetting slik at marginalavkastning på arbeidskraften er lik den løpna arbeidsgiver må betale, som er markedslønna (w) pluss arbeidsgiveravgiften. La oss anta at avgiften er en stykkavgift (den er en prosent i realiteten), a_N i nord og a_S i syd, der $a_S > a_N$. Siden pris på arbeidskraft er høyere i syd enn i nord: $w + a_S > w + a_N$ blir marginalavkastningen høyere i syd enn i nord. Det betyr at den marginale arbeider ville gitt større avkastning ved å flytte til en bedrift i syd. Se figur under- marginalavkastningen er ulik når de velger henholdsvis n_S og n_N .

Men så kan det være eksterne effekter som vi ikke har tatt hensyn til: For eksempel kan det være at den enkelte bedrift i nord går bedre når det er flere andre bedrifter i området. Slike effekter kan gjøre det samfunnsøkonomisk optimalt å gi bedrifter i nord en lavere avgift. En liknende effekt er at det kan være nødvendig med et visst befolkningsgrunnlag for å ha butikker, skoler osv, dvs. at en flytting av noen arbeidstakere til syd ville gjøre at en del samfunn ble helt fraflyttet. Slike effekter fanges ikke opp i våre partielle markedsmoeller.

